

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Kestävän kasvun ohjelma – Hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot

Investointi 4 aloitusinfo
#KestäväKasvu

Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

Investointi 4 aloitusinfo

Tilaisuuden tavoitteena on tiedottaa investointi 4:n sisällöistä ja etenkin siihen kohdistuvasta THL:n hanketuesta hyvinvointialueille.

- Investointi 4 osana Kestävän kasvun ohjelmaa
- Kansallinen sote-tiedonhallinnan ohjaus
- Kansalaisen näkökulma
- Ammattilaisen näkökulma
- Järjestämisen ja johtamisen näkökulma
- Yhteenveto ja seuraavat askeleet

Suomen kestävä kasvun ohjelma rakentuu neljälle pilarille

1. Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa
2. Digitalisaation ja datatalouden avulla vahvistetaan tuottavuutta ja tuodaan palvelut kaikkien saataville
3. Työllisyysasteen ja osaamistason nostaminen kestävä kasvun vauhdittamiseksi
4. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen.

• <https://vm.fi/kestava-kasvu>

STM
hallinnonala

Yleiskuvaus pilarista 3 ja 4

PILARI 3

Vauhditetaan työllisyysasteen nosta, edistetään osaamistason nousua, vahvistetaan TKI infrastruktuurien yhteiskäyttöisyyttä

Investointi 2.

Työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen

Ja paljon muuta, mutta ei STM:n hallinnonallalla

PILARI 4

Edistetään **hoitotakuun toteutumista** sekä **puretaan** koronavirusilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus-, ja palveluvelkaa

Investointi 1.

- Hoitotakuu toteutuminen
- Palveluvelan purku sosiaali- ja terveydenhuollon hoidoissa ja kuntoutuksessa

Investointi 2.

- Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla **ennaltaehkäisyä ja ongelmien varhaista tunnistamista**

Investointi 3.

- Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon **kustannusvaikuttavuutta** tukevaa **tietopohjaa** ja **vaikuttavuusperusteista** ohjausta

Investointi 4.

- Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät **palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot**

Sote-tiedonhallinnan ohjaus

- Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen tiedonhallinnan [ohjauksen](#) tavoite on varmistaa sote-tietojen saatavuus, löydettävyys ja hyödynnettävyys eri tarkoituksiin koko tiedon elinkaaren ajan.
- Ohjaus perustuu strategioihin, lainsäädäntöön sekä [kokonaisarkkitehtuuriin](#).
- THL ohjaa sote-tiedonhallintaa [tietoarkkitehtuuriin](#) (esim. [sanastot](#)), toiminnallisen suunnittelun, määräysten, [ohjeiden](#) ja [määrittelyjen](#) avulla.
- THL ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia [kirjaamaan](#), käsittelemään ja käyttämään tietosisältöjä yhtenäisellä tavalla.
- Myös tietosuojan, tietoturvallisuuden ja tietojärjestelmien käyttöön liittyvien tietoturvasuunnitelmien ohjaus tapahtuu THL:n antamien [määräysten](#) kautta.

Investointi 4 – yhteensä noin 100 m€

Toimenpiteet vuosina 2022 – 2025

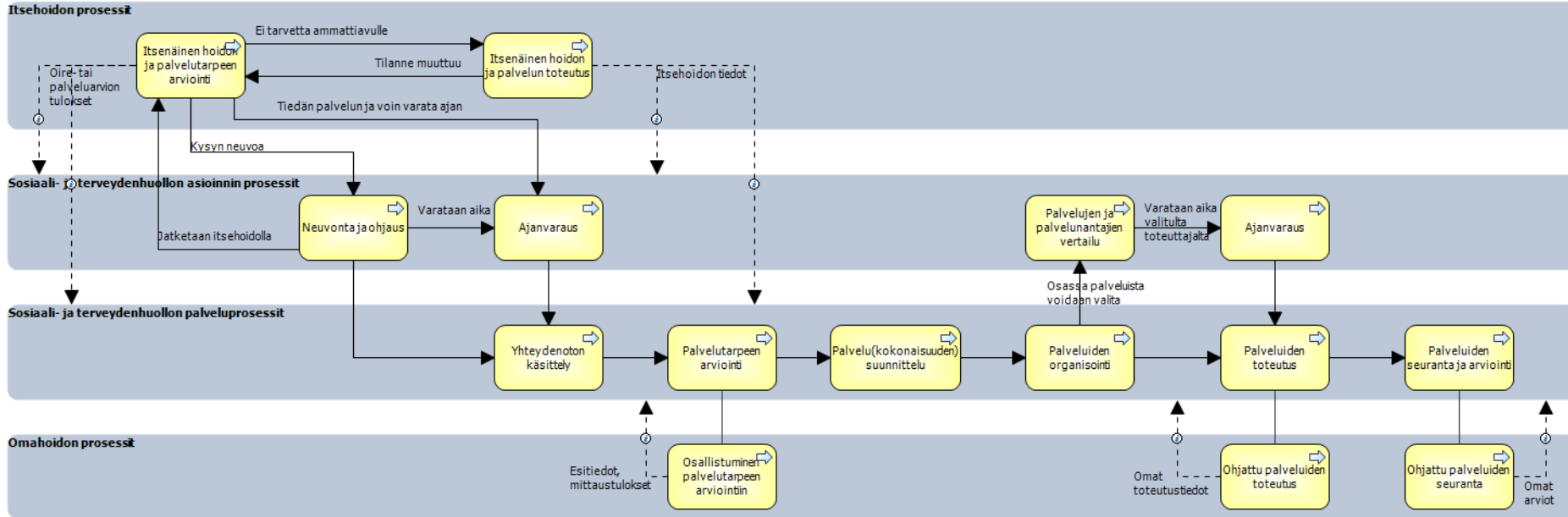
- Valtionavustusta saa käyttää hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelan purkamiseksi, erityisesti **pysyvien toimintatapojen muutokseen** palvelujen saatavuuden lisäämiseksi pitkällä aikavälillä sekä uusien toiminta- ja palvelumallien **digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen**
1. Kansalaisten digitaaliset palvelut
 2. Ammattilaisten digitaaliset järjestelmät
 3. Johtamisen ratkaisut
 4. Uudet digitaaliset innovaatiot (haku avautuu toisessa haussa)

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen

Digitaalisten palveluiden kehittämisessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt siten, että huolehditaan palveluiden **saatavuudesta** ja **saavutettavuudesta**. Lisäksi palvelut voivat olla täsmällisesti erityisryhmille kohdistettuja.

Välillisesti digitaaliset palvelut voivat myös edistää haavoittuvimpien henkilöiden asemaa siten, että niiden laajamittainen käyttöönotto vapauttaa henkilöstön työaikaan erityistä tukea tarvitsevien palveluihin enemmän.

Hankkeen kehityskohteet linkittyvät toisiinsa

Investointi 4 tavoitteita

- Asiakkaiden palvelujen saatavuus ja saavutettavuus paranee ottamalla erilaisia **etäyhteyksin** tuotettuja sosiaali- ja terveystalvueluja käyttöön eri asiakasryhmille
 - Indikaattori: 35 % kontakteista hoidetaan etänä sähköisin välinein vuonna 2025
- Ammattilaisten toimintamallit on lähtökohtaisesti rakennettu huomioiden etätyövälineiden käyttö
 - Digitaaliset asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallit ja käytännöt paranevat
- Asiakkaiden etäpalvelut ja ammattilaisten etätyövälineet toteutetaan tietoturvallisesti
- Johtaminen ja palvelujen järjestäminen tehostuu yhtenäisten mittareiden avulla
- Kansallisten vaatimusten huomioiminen, esimerkiksi tietorakenteet ja kirjaaminen
- Tarkemmat tavoitteet jokaisella hankkeen kehityskohteella, kuitenkin nojaten kansallisiin [Sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan linjauksiin](#) sekä [Sote-tiedonhallinnan kehittämistarpeiden priorisointiin](#)

Investointi 4 – Kansalaisen digitaaliset palvelut

- Koostuu useasta projekteista:
 - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti (kuuluu investointi 2)
 - Digitaaliset palvelut
 - Yhteiset mobiilipalvelut
 - Mobiilisovellusten ja digitaalisten palvelujen arviointi ja hyödyntäminen (vastuu FinCCHTA, Ppshp)
 - Itse- ja omahoidon tuki Omätietovarannolla ja asiointipalveluilla
 - Työ- ja toimintakyvyn digitaalinen itsearviointiväline
 - Sähköinen ajanvaraus
 - Asiakaspalautteen keruu

Kansalaisen digitaaliset palvelut - projektien tavoitteet 1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti ja alueelliset palvelutarjottimet (investointi 2)
 - Kansallisten määritysten ja kriteerien mukainen alueellinen palveluratkaisu on otettu käyttöön hyvinvointialueilla vuonna 2024
 - Valtionavustus hyvinvointialueille:
 - Ensimmäisessä valtionavustushaussa osoitetaan rahoitusta palvelukonseptin kansalliseen suunnitteluun osallistumiseen sekä suunnitteluun alueella.
- Digitaaliset palvelut: Etäpalvelut, asiakkaan, ammattilaisen ja johtamisen näkökulma
 - Tavoitteena selvittää hyvinvointialueiden digipalveluiden nykytila ja tarpeet sekä koordinoida ja ohjata digipalveluiden kehittämistyötä THL:n sisällä ja hyvinvointialueilla.

Kansalaisen digitaaliset palvelut - projektien tavoitteet 2

- Yhteiset mobiilipalvelut – esiselvitys
 - THL selvittää, suunnittelee ja ohjaa kansallisen SOTE-mobiilipalvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa
- Mobiilisovellusten ja digitaalisten palvelujen arviointi ja hyödyntäminen
 - Tavoitteena mobiilisovellusten ja digipalveluiden kansallisen arviointimallin kehittäminen
 - Koordinoinnista vastaa Pohjois-Pohjanmaan shp ja sen yhteydessä toimiva FinCCHTA yksikkö
 - Valtionavustus hyvinvointialueille:
 - Kansallisen arviointimallin sisällöllinen kehittäminen ja laajentaminen digitaalisiin palveluihin sekä mobiilisovelluksiin, joilla tuetaan kansalaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä asiakkaan itse- ja omahoitoa.

Kansalaisen digitaaliset palvelut - projektien tavoitteet 3

- Itse- ja omahoidon tuki Omatietovarannolla ja asiointipalveluilla
 - Kansalaisen palveluiden sujuvoittaminen ja osallistamisen parantaminen sekä omaehtoisen terveyden edistämisen ja ylläpitämisen mahdollistaminen.
 - Ammatilainen hyödyntää sujuvasti hyvinvointitietoja ja kansalaisen tuottamia omia tietoja.
 - Palvelujärjestelmän toiminta paranee, kun resurssit voidaan suunnata henkilökohtaista tukea tarvitseville.
 - Valtionavustus hyvinvointialueille:
 - Tavoitteena on, että hyvinvointialueet liittävätkin hyvinvointisovelluksia Omatietovarantoon ja integroivat tiedot ammatilasten käytettäväksi asiakas- ja potilastietojärjestelmiin.

Kansalaisen digitaaliset palvelut - projektien tavoitteet 4

- Työ- ja toimintakyvyn digitaalinen itsearviointiväline
 - Työ- ja toimintakykyä mittaavan itsearviointityökalun tuotantoversio on käyttäjäorganisaatioiden käytettävissä
 - Kehittämisessä mukana Työterveyslaitos
 - Suunnittelu- ja kehitystyöstä vastaa DigiFinland hyödyntäen esim. Omaolo-palvelun teknologisia ratkaisuja.
- Valtionavustus hyvinvointialueille:
 - Hyvinvointialueille suunnattu valtionavustus mahdollistaa kehitystyöhön osallistumisen ja pilotoinnin.

Kansalaisen digitaaliset palvelut - projektien tavoitteet 5

- Sähköinen ajanvaraus
 - Yhtenäistää ja edistää sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä ajanvarauspalveluja ja ajanvaraustietojen saatavuutta.
 - THL tuottaa sosiaalihuollon sähköisen ajanvarauksen määrittelyt ja toimintamallit.
 - Sähköisen ajanvarauksen rajapintamäärittelyt Kanta-palveluihin ja tärkeimpiin asiointipalveluihin sekä resursseja hallinnoiviin järjestelmiin.
 - Valtionavustus hyvinvointialueille:
 - Terveydenhuollon sähköisen ajanvarauksen määrittelyt ovat valmiina. Alueiden toimenpiteenä on niiden toteutus keskeisimpiin hyvinvointialueiden terveydenhuollon asiointipalveluihin ja resursseja hallinnoiviin järjestelmiin.
 - Kansallisessa yhteistyössä THL:n koordinoimana tuotetaan sosiaalihuollon sähköisen ajanvarauksen määrittelyt ja toimintamallit.
- Asiakaspalautteen keruu

Sote-järjestämislaki 29§ ja asiakaspalaute

- Hyvinvointialueen on seurattava alueensa väestön hyvinvointia ja terveyttä väestöryhmittäin, järjestämänsä sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta, saatavuutta, laatua, vaikuttavuutta ja yhdenvertaisuutta, asiakkaiden palvelujen yhteensovittamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja tuottavuutta.
- **Hyvinvointialueen on verrattava tätä tietoa vastaavaan muihin hyvinvointialueita koskevaan tietoon.** Hyvinvointialueen on hyödynnettävä edellä mainittua tietoa järjestämisvastuullaan olevan sosiaali- ja terveydenhuollon tietojohtamisessa toiminnan, tuotannon ja talouden ohjauksen, johtamisen ja päätöksenteon tukena.
- Järjestämislakiin kirjoitettuja vähimmäistietosisältöjä sote-palvelujen tietojohtamiselle:
 - väestön hyvinvointi ja terveys
 - sosiaali- ja terveydenhuollon tarve
 - sote-palvelujen saatavuus, laatu ja tuottavuus
 - sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisuus ja asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen, sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ja vaikuttavuus

Yhteistyöllä kohti tavoitetta

- Marraskuussa 2020 Virta-hankkeen alle perustettiin työryhmä rakennerahastohaussa rahoitusta saaneiden maakuntien ja muiden kiinnostuneiden alueiden kanssa
- 2022 edustus jo 19 alueelta + DigiFinlandilta ja THL:lta.
- Työryhmä kokoontunut 2021 työpajoihin/työkokouksiin noin 10 kertaa määrittelemään keskeisiä sisältöjä kansalliselle asiakaspalautteelle
- Yhteistyö THL:n, DigiFinlandin ja alueiden kanssa tiivistyy syksyllä 2022, kun aloitetaan konkreettinen asiakaspalautetiedon keruun, käsittelyn ja raportoinnin suunnittelu ja toteutus
 - Rahoitus RRF

Asiakaspalaute: tavoitetila 2024

- Tuotetaan tietoa asiakkaiden tyytyväisyydestä sosiaali- ja terveystalvaeluista **kansallisesti yhtenevällä tavalla** kaikilla hyvinvointialueilla. Tiedonkeruussa hyödynnetään kansallisesti sovittuja, yhteneviä mittareita ja toimintamalleja. Toimintamallien tulee olla riittävän yhdenmukaisia, jotta kerätty tieto on vertailukelpoista ja luotettavaa.
- **Kansallinen yhteistyö mittarien ja sisältöasioiden kehittämiseksi on vakiintunutta.** Tavoitteena on tukea alueita ja organisaatioita ottamaan käyttöön kansalliset mittarit ja toimintamallit. Hyvinvointialueet ohjeistavat ja tukevat alueidensa palveluntuottajia asiakaspalautteen keruussa ja hyödyntämisessä.
- Käytössä on koko maan kattava **tiedonkeruu- ja raportointiratkaisu**, jota kautta kerätty tieto on eri toimijoiden käytettävissä viiveettä.
- Kansalaisilla ja asiakkailla on **mahdollisuus antaa palautetta** yhtenäisellä ja luotettavalla tavalla sekä **seurata asiakaspalautetuloja** ja niiden pohjalta tehtyä kehittämistyötä. Tulokset asiakastyytyväisyydestä päivittyvät kansalaisten saataville julkiseen tietoverkkoon (esimerkiksi suomi.fi, hyvinvointi-alueiden verkkosivut).
- Tiedonkeruu tuottaa tietoa asiakaskokemuksesta keskeisistä sote-palveluista. **Koottua tietoa voidaan hyödyntää laajasti** kansallisessa ohjauksessa ja seurannassa sekä palvelujen kehittämisessä ja tiedolla johtamisessa hyvinvointialueilla.

Sisältölinjaukset valmiita

- Keskeiset linjaukset seuraavista asioista päätetty:
 - Mitä on kansallinen sote-asiakaspalaute
 - Keneltä sitä kerätään - ja mistä palveluista
 - Mihin tietoihin ja palveluluokitukseen palaute kytkeytyy
 - Millä tavoilla ja millä kielillä palautetta voi antaa
 - Miltä ovat yhteiset mittarit, joilla palaute kerätään
 - Millainen on asiakaspalautekyselyn rakenne
 - Kerätäänkö asiakkailta myös avointa palautetta
 - Voiko palveluntuottaja käyttää myös omia mittareitaan
- Kommenttikierros ja pilotoinnit alueilla toteutettu 2021-2022, muutokset käyty läpi työryhmässä
- Julkaistaan ja tiedotetaan syksyllä 2022

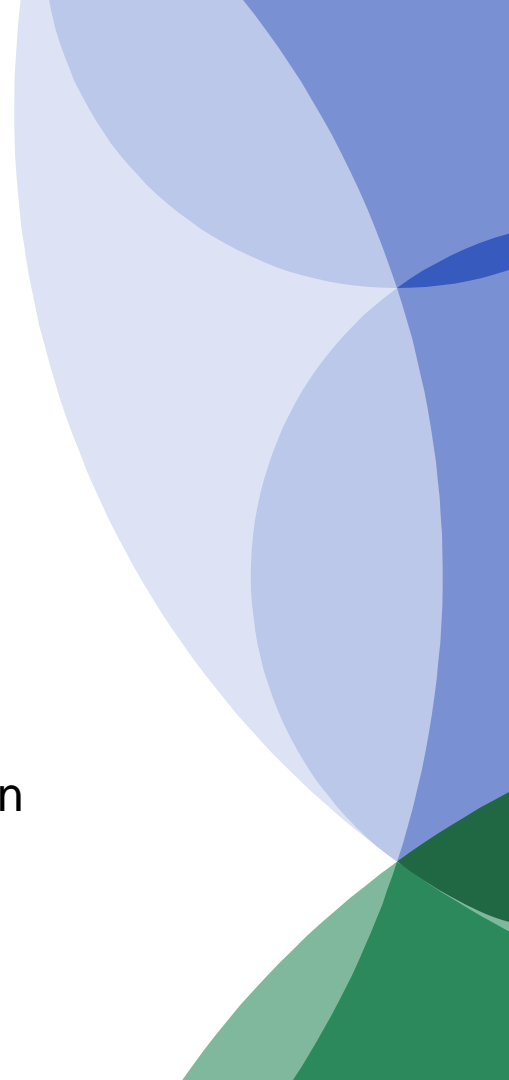
Hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot, ammattilaiset

Ammattilaiselle

- Ammattihenkilön digitaaliset työvälineet
- Digitaaliset mielenterveyspalvelut
- Asiakas- ja palveluohjaus
- Hoidon seurannan tietorakenteet
- Palveluketjujen ohjaus
- Kirjaamisen kehittäminen ja tiedon laatu

Kirjaamisen ja tiedon laadun kehittämien

- **Tavoitteet**
- Sote-tiedon hyödynnettävyyden edistäminen kirjaamisen ja tiedon laadun kehittämistoimilla
 - Kirjaamisosaamisen vahvistaminen
 - Kertakirjaamisen lisääminen
 - Tiedon ja tietojärjestelmien käytettävyyden edistäminen
 - Pääallekkäisyyksien vähentäminen

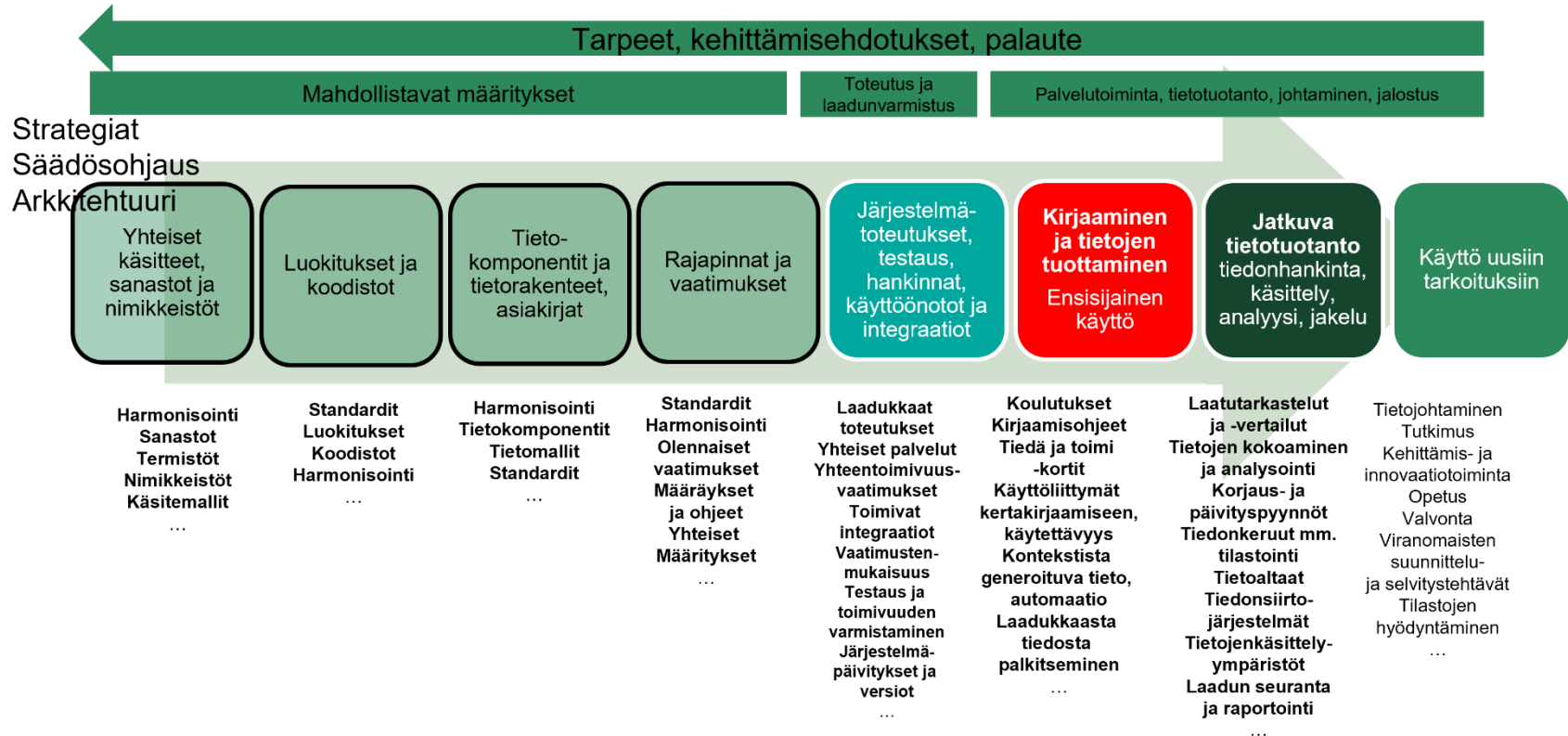
Tuotetaan pysyvä kansallinen toimintamalli

1) Kansalliseen kirjaamisen kehittämiseen

2) Tiedon laadun parantamiseen elinkaaren eri vaiheissa

3) Kansallinen verkosto kirjaamisen ja tiedon laadun kehittämiseen vastuuhenkilöineen (THL koordinoi)

Tiedon laadun parantamista tarvitaan läpi elinkaaren

Hoidon seurannan tietorakenteet

PROJEKTIN KESKEISIN TAVOITE

Hoidon seurannan tietorakenteiden määrittely (minimitietosisältö ja vähimmäisvaatimukset), tekninen toteutus ja toimintakäytänteiden käyttöönotto

PROJEKTIN HYÖTYTAVOITTEET

Tietojen kirjaamisen käytännöt yhtenäistyvät ja mahdollistavat paremman hoidon seurannan tietojen hyödyntämisen hoidossa ja toisiokäytön tarpeissa

Mitä tehdään?

- Yhtenäistetään ja tarvittaessa luodaan uusia tiedon rakenteita (luokitukset, komponentit) Kanta-palveluissa siten, että hoitokokonaisuuden eri vaiheet ja eri toimijoiden tekemät kirjaukset saadaan yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja tieto hyödynnettäväksi itse hoidossa ja toissijaisessa käytössä
- Laaditaan tarvittava ohjeistus ammattihenkilöille seurannan tietojen kirjaamisesta
- Varmistetaan asiakkaan osallisuus seurantatiedon kerrättämisessä (asiakkaan omahoidon tiedot osana hoidon seurannan tietoja)
- tunnistetaan kansallisesti yhtenäiset mittarit hoidon seurannassa ja tarvittaessa kuvataan ne tietojärjestelmissä hyödynnettävään muotoon

Tiivis yhteistyö

- Huomioidaan ja hyödynnetään jo tehty työtä (esim. modulaariset tietosisällöt, potilastiedon kirjaamisen oppaat, harmonisointi)
- Kehittäminen tehdään tiiviissä yhteistyössä muun aihealueella käynnissä oleva kehittämistyön kanssa (Esim. Potilastiedon arkisto, Omatietovaranto, Termeta, Laaturekisterit)
- Muut Investointi 4 projektit esim. Kirjaamisen laadun kehittäminen
- Muut RRP-hankkeen projektit, esim. Hoitoonpääsyn tietotuotanto

Hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot, johtamisen tueksi

Johtamisen ja järjestämisen tueksi

- Asiakas- ja palveluohjaus
- Hoidon seurannan tietorakenteet
- Palveluketjujen ohjaus
- Kirjaamisen kehittäminen ja tiedon laatu

Digitaaliset palvelut asiakkaan, ammattilaisen ja johtamisen näkökulmasta

Kokoava kattoprojekti, jossa tuetaan investointi neljän muita projekteja ja luodaan pohja digitaalisille ratkaisuille sekä koordinoidaan hyvinvointialueiden yhteistyötä ja toimintamallien jalkauttamista.

Projektin keskeisiä tehtäviä:

- Laatia digitaalisten sote-palveluiden nykytilan kuvaus ja kypsyyden arviointi
- Tehdä esiselvitys mielenterveys- ja päihdepalveluissa hyödynnettävistä ratkaisuista
- Käynnistää digitaalisten palveluiden sanastotyö
- Ohjata sote-tiedonhallintaa huomioiden kansalliset määrittelyt ja ohjeet
- Huomioida kehitettävien digipalveluiden/välineiden tietoturva ja suhde kokonaisarkkitehtuuriin
- Tehdä tiivistä hyvinvointialueyhteistyötä kehittämispäälliköiden kanssa

Hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut ja digitaaliset innovaatiot johtamisen tukena

Hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot johtamisen tukena

- THL ohjaa tiedolla johtamisen digitaalisten työvälineiden ja toimintamallien kehitystyötä
- Selvitetään alueiden digitaalisten palveluiden nykytila ja tarvittavat tietojohdantamista tukevat tiedonhallinnan tarpeet ja toimenpiteet
- Johtamisen ratkaisuiissa kehitetään ja otetaan käyttöön edistyneitä tietojohdantis- ja analytiikkaratkaisuja, joiden avulla parannetaan palvelujärjestelmän kustannusvaikuttavuutta
- Tavoitteena on kehittää tietojohdantis menetelmiä ja välineitä, joita voidaan myöhemmin levittää kaikkien hyvinvointialueiden käyttöön.

Kehittämispäälliköt

Jokaiselle yhteistyöalueelle on nimetty oma kehittämispäällikkö, joka toimii aluehankkeiden THL:n ensisijaisena yhteyshenkilönä ja tukena

Etelä-Suomi: Hanna Hukari, puh. 029 524 7088

Itä-Suomi: Erja Heikkinen, puh. 029 524 7731

Länsi-Suomi: Aku Äärinen, puh. 029 524 7200

Pohjois-Suomi: Eve Moilanen, puh. 029 524 7023

Sisä-Suomi: Unto Raunio, puh. 029 524 8122

Etunimi.sukunimi@thl.fi

Seuraavaksi

- Nykytilan kuvaus ja kypsyytason arviointi, kansallinen tilaisuus 17.6. <https://soteuudistus.fi/tapahtumat/2022-06-17/nykytilan-kuvaus-ja-kypsyytason-arviointi>
- Jätä yhteystietosi: <https://link.webropolsurveys.com/S/4EE4C694D8B1A08D>
- Investointi 4 yhteyshenkilö THL:ssä Sari Ullgren-Lajunen (etunimi.sukunimi@thl.fi)
- Yhteistyö!

Kiitos!

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU